

Megjelenik a lap **Temesvá-**
rött minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben,
akár postai szétküldéssel:

Egész évre 6ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.

Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap ház-
hozordásáért rendelést tehetnek,
a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros,
bécsi utca 68. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizetheti helyben a szer-
keztőségénél, vagy a helybeli könyv-
kereskedésekben; vidéken min-
den cs. kir. postahivatalnál szer-
keztőséghez utasítandó bérmentes
levelekben.

Hirdetések minden közhasználat-
ban lévő nyelven fölvételnek. A
beigatásért minden három hasábos
egyes sorért 4 p. vagy 7 uj kraj-
cárnyi díjszámítatik.

Kiadó hivatal: belváros, bé-
csi utca Uhrmann Márton
műkereskedésében.

Kedd, február 21. 1860.

8. szám.

Harmadik évi folyam.

A nevelés alapja.

A tapasztalt régi bölcsék annak okát, hogy az erkölcstelenség (jóllehet homlok egyenest ellenkezik az ember természetével, mivel az okossággal egybe nem fér) oly óriási erővel hatalmaskodik az emberi nemzeten, az első nevelés elmulasztásában keresik. Ezt akarván Aristoteles és Plato, más több bölcsékkel egyetemben, elhitetni az emberekkel, lelki értelemben szólván, panaszkép nyilatkoznak; „hogy sokkal több ember születik szolgaságra, mint szabadságra; mert többnyire rendetlen indulataik rabjai: nyomorultak, mert magokkal örök ellenkezésben élnek: tiszta öröm helyett, melyet élvezhetnének, lelki gyötrelmeket szenvednek, mert természet szerint nem élnek. Ha kellemetesen akarsz élni, természeted, az az, eszed és okosságod szerint élj, mond egy régi bölcs. És a római ékes-szólás atyja: Azt nevezem jónak, a mi természet szerint történik; rosznak, a mi a természettel ellenkezik. — Hogy az erkölcstelenség valóban az ember természetével ellenkezik, okosságon kívül, a lelkiisméret is bizonyítja, mert minden büntétel után megszorodik szívünk, vádol a lelkiisméret. Vagy mint Platinus mondja: Az erkölcstelen ember magával ellenkezésben él, mert okossága ellen cselekszik; bizonyítja ezt a lecsillapult indulatokra bekövetkezett bánat. — Mi is tehát a természet törvénye alatt, az istentől mindnyájunk szívébe irott erkölcsi törvényt értjük.

A gyermekben ész és indulatok rejlenek; mind a kettő egyformán szükséges az erélyes életre; az indulat csak akkor ártalmas, midőn okosságtól nem vezéreltetik. A gyermek, mivel az esze még nem érett, indulatos, szilaj, pajkos, ingerült, haragos; ezért őt e kitörések fékezésére már kisdéd korában kell szoktatni, hogy nála a jó szokás tegye meg azt, a mit az érett okosság kíván. Ez a nevelés veleje, a következő vallási és iskolai nevelés alapja; ha a gyermek egyszer megszokta az indulatosságot, azzal hevesebb fiatalságában sem hágy föl, sőt nagyobb erőt vesz rajta, élteben indulatos marad. „Gyermekségre heves ifjukor következik be, mond Cicero, melyben még hiányzik az érett okosság és ítélet, azért a hasznos és szükséges tanulás elmulasztója, gyönyörre, nem ritkán ocsmányságra vetemedő; az igazi jónak megvelője,

kortársaihoz vadindulatu, előljároinak engedellen, gyengébbek lenézője; ezek eredménye aztán a vetekedések, veszekedések, civódások, gúnyok, és egy egész sereg kedvetlenség; a hasznos tanulmányok elmulasztásából szerencsétlenség és gyalázat; a mohon kapott és kíváncsian neki esett ocsmányságból szomorúságok és betegségek; végre önmeggyűlölés és örök szemrehányások következnek; ezek az erkölcstelenség keserű gyümölcsei.“ — Mind ezek nem történhetnének meg oly könnyen a gondatlan ifjúságon, ha az gyermekségében szoktatnék a természeti törvény megtartására, s figyelmeztetnék ez ellen elkövetendő bűnök kedvetlen következéseire. „Soha a természet törvényén nem vehetne erőt a rossz szokás, mond ismét Cicero, mert a természet törvénye állandó (t. i. az okosság soha nem javul rosszra, azt sohasem hagyja helyben.) ha csalódás könnyelműség, hivalkodás, bágy (lelki erőtlenség) restség, balvélekedés és gonosz szokás el nem fojtának bennünk a jó indulatot.

A szelid anyatermészet két főtörvényt szabott előnkbe, egyet magunk, másikat felebarátunk irányában. De mivel a magunk iránti kötelesség saját önünk ismeretéből fejlekezik, mire a gyenge gyermekkor még képtelen; ezért az első nevelést egy más ember iránti kötelesség megismertetésével szükség elkezdni, mi abban áll, hogy a gyermek mind oly tettől szokjék el, mely sértőleg hat más emberre. Ez által maga iránti kötelességre is figyelmeztetik a gyermek; mert midőn más embert becsülni tanul, öntudatra jut; sőt másokon elkövetett hibáiból is okul, azoknak kedvetlen eredményét hamarabb észreveszi máson, mint magán. Az első nevelést tehát a természet törvényének fejtegetésével kell megindítani. „A mit magadnak nem kívánsz, azt másnak se tegyed“ — és viszont; ez elv értelmét ráható példákkal magyarázva a gyermeknek, hogy helyesen fölfoghassa. Ezután figyelmeztessék indulatosságának kedvetlenségeire; ezzel a gyermek lassan, mintegy kézen fogva, saját természete ismeretére vezéreltetik, átfogja látni az indulatosság kedvetlen következéseit, s miután átlátta vigyázóbb, óvatosabb fog lenni.

Ha az elv megszilárdult a gyermek szívében, kétségen kívül jámbor és tökéletes ember válik belőle; de ha ez alap, míg a kisdéd ártatlan és romlaltan, gyökeret nem vert benne, magára, kényere, kedvére ha-

Levelezések.

gyatott, az utóbbi vallási és iskolai nevelés fogja ugyan őt tökéletes életre, minden jóra, szépre, nagyra öb-reszteni és buzdítani; megis fog lelkében indulni, rázkódni, eltökéli magát a jóra, de mivel kiskorában nem szokott indulatosságán uralkodni; mihelyt ezek föllobbannak; a benne megrögzött féketlen természet lesujtandja okosságát, az ebből eredett jó akaratot és igyekezetet, kénytelen lesz nagy busan, bánkodva a régi nótát danolni: „Látom és megismérem a jobbat, még is a rosszabbat követem.“

Az első nevelés teendője tehát, hogy mind a két ágon levő gyermek korán ösztönöztessek és szoktassék az elvre, és szoros megtartására: mert „a mit rosszul kezdtünk, annak jó vége sem lehet“ mond Cicero egyik levelében, az az, a ki mit ifjanta megszokott, azt fogja teljes éllében követni, mivel erős a megrögzött szokás hatalma, másad természetté válik az emberben; ezt igazolja a mindennapi szomorú tapasztalás, támogatására nem kell bizonyítékot fölhozni. Kiáltva kiáltja rómalantosa; „uralkodni kell a kedélyen, mert ha nem tanult engedelmeskedni az okosságnak, hatalmaskodni fog rajta.“

Az első nevelés nélkül a következő egyházi és iskolai nevelés, kivált idegen nyelven, melyet a gyermek nem ért, és még tanulnia kell, nem készítheti el, nem ügyesítheti úgy a fiatal szellemet, hogy valami lelki erősségre és szilárdságra biztosan lehetne számítani. Különben is az iskolai nevelés már inkább foglalkozik a hideg észszel, mint a heves, szilaj indulatos szellemmel. Az iskolai nevelés alapját tehát a szülőknek kell megvetni, gyermekeikben a jó szokást megszilárdítani, kedélyöket és akaratosságukat leverni, féken tartani, a természet törvényére serkenteni, szoktatni: hogy a gyermek iskolában, de egyebütt is, magára bízva is, bár mikor, és bár hol, ura tudjon lenni indulatosságának, és állhatatos maradjon a jóban, mindenkor okossága sugárlását követve. Ilyen nevelés nélkül, az élet sokoldalú bonyodalmai és ingerei között hiába számítunk a közösen oly forrón ohajtott éretnyes és jámbor életre; melyre oly gyermekek is képesek, kik nem járhatnak iskolába; tehát a nevelés köteleességétől a pusztákon, szállásokon, tanyákon lakó szülőket sem lehet fölmenteni; mert jámbor életre nem szükség éppen iskolázás, mivel az isteni bölcsesség személy válogatás nélkül, mindnyájunk boldogságáról és jólétéről atyailag gondoskodott, midőn a közönséges erkölcsi törvényt szívünkbe irta; ennek követésére csak figyelmeztetni és szoktatni kell a gyermeket, és jámbor ember lesz belőle.

(Folytatás köv.)

Podhradszky József.

Bécs, február 7-én. Tisztelt szerkesztő ur! Ha most szeretett hazámban volnék, mi lehetne inkább tárgya levelemnek, mint megírni, hogy folynak itt a farsangi napok, hány Kazinczy-bál adatott már, hány az akademia javára s mily általánosságnak örvendett itt a magyar ruha; de így megfognak engedni t. olvasóim, ha a helyett csak azt írom, hogy itt is akart lenni egy magyar dalidó, de az a hatóság által betiltatott, mint olyan, mely csakis pénzsomjából adatik ily csalékony cím alatt; a dalidó Balogh Gyula esztergályos segéd által leendett rendezve, ki az itteni magyar iparosok közt egy magyar olvasókört is rendezett, s ezért tisztelet becsület Balogh urnak: ám annyit csak kívánhattunk volna Balogh urtól, hogy az est tiszta hasznának, habár egy részét is a most általános lelkesülésnek örvendő akademiához javára szentelte volna. Így mint igazi honfi tömjénezett volna a hazának, ment lett volna egyszersmind azon vádtól, melynek következtében a dalidó betiltatott. Mult levelemben mondtam már, hogy a magyar ruha itt is képviseltetik, most már alkalmunk van állítani, hogy a kordován sarkantys csizma is kezd szerepelni korunkban, s nyáron oly általános lesz a magyar viselet a magyar tanulók közt, hogy nem tartjuk fölöslegesnek megüzenni hazánk szabóságéideinek, hogy csak minél csapatosabban iparkodjanak fölfelé. Általános megkedveltetőül szolgált azon diszes követség, mely a mult napokban székvárosunkat diszíté. Ugyancsak mult levelemben állítám, hogy itt a magyar ruha magyar kebleket takar; állításomat tettel bizonyítják magyar testvéreim; a Baumgartner kávéházban, dacára annak, hogy többnyire magyar izraelita orvosnövendékek által látogattatik, egy óra alatt közel 100 ft. jött össze az akademia javára; szintén egy reménység, hogy Kakas Márton szerint nem sokára lesz „egy akol és egy pásztor.“ Ugyan itt történt, hogy egy cseh születésű orvosnövendék, midőn ünnepeelt Jókaink a magyar humorról irt értekezését a P. L.-ban olvasá, elragadtatásában, dacára annak, hogy mint nemmagyar föl nem szólíttatott, a magyar akademia házára aláírni kívánkozott. A főnebb emlitemen iven kívül még F . . . M . . . jeles publicistánk ive is köröz a tanulók közt, a hol szintén szép a főnebbinél nagyobb összeg van aláírva. Ha még hozzáteszem, hogy a jogászok és technikusok közt is hasonló iv köröz, úgy belátja t. szerkesztő ur, hogy azért meg nem szüntünk buzgó magyarok lenni, ha a hon határait át is léptük.

T. A.

Pest, febr. 18-án. A legválságosabb pontban kezdjük meg fővárosi levelezésünk új phazisát; midőn eseményekben és bohókodásokban gazdag farsang utolsó tusájában izzad a halállal, hogy az egyszerű, csöndes bőjti napoknak, a hamvazó szerdával, életet adjon.

Nagyon hosszúra terjedne tudósításunk, ha csak rövid átnézetét is akarnók adni azon fényes és jókedvű vigalmaknak, melyek a főváros ifjait és szépeit „kivi-

világos virradtaig“ tartó táncmulatságokra villanyozta. Mindenesetre figyelmet és elismerést az „uri bálok“ vívtak ki, hol a magyar öltözet játzsá a maga jogos főszerepét. Lehetett itt látni hölgyeink szép koszorujában pompásabbnál pompásabb mentéket, fehér, zöld, vörös, kék stb. színű bársonyból, vagy selyemből, arannyal vagy ezüsttel gazdagon kisujtásozva, úgy a mint dicsőült Hunyadink neje, vagy Garai Mária stb. régi arcképein látható. A ruha többnyire antik-moar zöld, rózsaszín, kék és virágos nehéz selyemből, melyhez változatosan illő színű magyarszabásu derék volt alkalmazva. A főkötők arany és ezüst csipkékből valának. Legyen szabad elismerési adónk fejében fölhozni azok neveit, kik a magyaros viseletet izléssel, s ügyes be rendezéssel párosították. Kétségkívül azok között feltűnően ragyogtak: Csekonits Liphay Leona bárónő, a nemeslelkű irodalom pártoló; Herceg Odescalchi Gyuláné szül. gróf Degenfeld Anna; Kendelényi Vilma és még sok más honleány, kiknek neveik kitörülhetlenül bevésve maradnak a nézők lelkeikben.

A farsangi idénynek egy szintoly kedves mint nevezetes irodalmi szülöttje volt: Jókai Mór akadémiai székfoglaló beszéde, melyet egész terjedelmében a pesti magyar és német lapok közölni siettek. Egyetlen referens találkozik, ki megrovást érdemlő piquant modorban nyilatkozik e jeles és egészséges humoru föl-olvasásról, mintha az akadémia nem az összes muzsák háza volna. A Parnassuson békességesen megfértek: Clio és Polihymnia, Terpsichore és Erato egymás mellett. Midőn e sorok napvilágot látnak, már akkor az olvasó közönség ismerendette Jókai a „Magyar néphumorról“ tartott ügyes összeállítással és sok tanulmány-nyal irt értekezését. Mi azoknak, kik egy pár pillanatot jó kedéllyel óhajtanak eltölteni: ajánljuk figyelmes át-olvasását.

Ugyancsak a farsang hozta el hazájába Reményi Edét, a híres magyar hegedűvirtuózt, ki egyetlen hangversenyben hallatá varázs nyirettyűjét. Többször — felsőbb betiltás folytán — nem léphetett föl, de házi-és baráti körökben csaknem mindennap elragadja a rokonkeblü vendégeket. Reményi Ede egy angol barátja társaságában érkezett meg, kivel együtt részt vőn az „europai“ dalidókban. Mint mondják, elbájolva hallgatta Patikárus Ferkó jeles zenéjét; merengett, sirt és rajongott . . .

A színészek bálja hétfőn történekedt meg; az akadémiai palota részére híresztelt fényes uri táncvigalom — mint illetékes helyről értesültünk — felsőbb engedély hiányában, elmarad! Ugyanez a sorsa a böjti napokra tartani kívánt philharmoniai hangversenyeknek is.

Elég ennyi a farsangról, úgy is, midőn e sorokat olvasni fogják, már eltemettük a — mulandóságba: az atyák erszényének vigasztalására és az örömteljes álmatlan éjeket átvirasztó mamák megnyugtatóására.

Most vessünk egy pillantást az irodalomra, hiszen a böjti napok ugyis arra valók, hogy újra elővetesse- nek a szellemmívelő könyvek, folyóiratok. A kávéházak

megtelnek ismét, a varrósasztalkán egy-egy lap vagy könyv hever, divatképek helyett. A böjten egészen másképp veszi ki magát az ember mint farsangon, több szellemmel és kevesebb álmatlansággal.

„Pesti Hirnök,“ „Uj Idő,“ „Képes családi lapok“ vannak keletkezőben, melyek jövő márciusában igazolandják tervelőik életrevaló eszméjét. A P. H. a Magyar Néplap romjain építend magának vasutat, melyen a közönség pártfogásába kíván eljutni. Szerkesztője Szabó Alajos marad, mellette Berecz Károly és Rózsá-ági Antal működendnek; a program még nincs kiadva, miért bővebben csak később. Az „Uj Idő“ szép-irodalmilag kívánja a haladás zászlóját lobogtatni, míg a „Családi lapok“ képekkel illusztrálva lépnek be a családi szentélybe.

Mi soha sem tartjuk fölönnek a lapokat; jöllehet tapasztalásból elismert tény az, hogy az erőket és az olvasó közönséget a tulterhelés nagyon megosztja, de hogy a nemzet életrevalóságáról és miveltségi haladásáról tanuskodik; az is tagadhatatlan.

Jövöre többet!

Kolosvár, február 8-án. Hála az égnek, elvégre itt-ott kegyeletes sorokat is olvashatunk magunkról a külföldi lapokban. Hogy Hunyad vára eladatott, s lerombolása vétetett volna célba, általános roszalással találkozott a külföldön. Egy schweiczi lap így ír: „Félretéve a jogkérdést, a nemzeti kegyelet lön megsértve egy ilyenféle vandalismus által, minő ezen eladásban nyilatkozik, miután Vajda-Hunyad több éven át lakhelye volt a dicsőségteljes Hunyadyaknak, János-és Mátyásnak, miután szülőhelye a politikai vértanu H. Lászlónak, a legérdekesebb s legtisztelteméltóbb építészeti emléke a két testvérhazának.“

Ha úgy állana a dolog, miként cikkirő gyanítja, ez úgy már a magasztos hazafiui kegyeletnél fogva is — bizonyára nagyobb zajt ütne benn a honban mint bármely külföldi lapban. Hogy az ottani vashámor eladatott, azt tudjuk, de hogy a kereszténység europai hősének ősz fészke és laktanyája csakugyan pusztulásnak indult, azt is bizton állithatjuk; már aztán a sors vas keze dulanja-e szét a tisztelet e szent emlékét, vagy csakugyan idegen kezekre fog-e bízati? igen mindegy.

A semmülés és pusztulástól a nemzet ily szent emlékét megóvni nemcsak, de visszaadni inkább régi dicsőségének, egy nemzet föladata volna. Föl sem lehet tenni, hogy a nemzet ily kegyeletes kérelmét maga a kormány is szívesen nem fogadná, s a szent ereklyét föntartás végett egy conserváló társulatnak kétséggel át nem engedné. S miután vannak már egyesek, kik az emlék megújítására szép összeget áldozni készek, a mondott emlék fennmaradása azonnal kérdésen kívüli lenne — miután eladva csakugyan nincs — mihelyt egy társulat alakulna, mely azt a nemzetnek kikérné, s a mutatkozó részvétet fölhasználni tudná.

Mult hó 27-én volt szerencsénk halláni a halot-

taiból föltámasztott tárogatót; Szuck Endre meglehetősen ügyességgel kezeli; az egész hangszert azonban inkább andalgó s buskomoly hangok kezelésére mint fris alakok előteremtésére hisszük alkotva lenni; hozzájárulván még a csappantyuk hiánya, csak a fuvó ügyességétől függhet a kellő hangcserét s a félhangokat elővarázsolni; a, h, b, dis stb. a legkellemesebb zenei hangok levén, nem hiszem, hogy roppant figyelembe ne kerüljön az említett hangok gyakrabbi előfordulása, s miután a magyar dallamok telvék félhangokkal csakugyan született ügyesség kívántatik ahhoz, hogy fris darabokban hangzavar vagy csere be ne lopózzék. A tárogató már a zsidó és assyriai táborzási képeken is szemlélhető, s valóban bámulandó dolog, hogy annyi évszázadok után mindmaig természetes állapotában maradt. Vannak, kik az említett hangszernek magyar eredetét kétségbe vonják, a dolgot azonban cáfolni látszik amaz igazság, melynél fogva tudjuk, miszerint hazánkban több magán egyéniség ma is ügyesen kezeli, s több eredeti példányban található; a székelyföldön pedig mint hallik, egy vak koldus nevezetes könnyűséggel játszik rajta. Szuck fogadtatása igen kedélyes volt, őt több ízben kihívták, s darabjait egyaránt ismételnie kellett, a Tinódiféle különösen tetszett. A bevétel azonban koránsem felelt meg a köztetszésnek, a folytonos köd és esőzés legtöbb zenebarátot visszariasztott.

Hogy itt is mulatnak és dalidóznak az emberek, mint farsangon mindenütt, azt mondanom sem kell. A játékos cél természetesen soha nem marad el; megemlékezünk a múzeumról, meg a színházról; a beléptidj rendszeren 1 ft., a mulatság álarcos, a látogatás népes, az öltözék általában magyaros nem csak nyilvános ünnepély vagy megjelenéseknél, de a legmagányosabb életben is. Szüzeink a pártát fölötte kedvelik, s hordják is kellő csinnal, az asszonyok kiváltságosan magyar főkötőt hordanak. A buda, magyarka, sarkantyú, kerek kalap már általános viselékévé vált. A régi kor maradékából ma láttam egy utcai jelenetet; ugyanis mintegy 5 személy lóháton álcázott arccal különféle tarkázott ruhával majd férfi majd nőnek öltözve s tréfas alaku főveggel ellátva, utcáról utcára nyargalózt, udvariasan üdvözölve mindenkit, s itt-ott a keresma előtt pár percre megállva s megmeg tovább nyargalva. Az ilyesek majd a farsangi vigságot, majd meg a közlő lakodalmi menetet jelentik. Persze, kiknek legnagyobb mulattatásul szolgál, azok a gyermekek, kik csoportosan száguldoznak utánok, s különféle megszólítás- vagy mulatságos nevekkel illetik őket, míg nem hátra maradnak, s figyelmes arccal közlik furfangos észrevételeiket.

Helyi casinónk gyarapodásnak indul; itt a casinó minden esetre nélkülözhetlen szükség, kerteink vagy nyilvános helyeink nincsenek, a mozgó világtól távol esünk, ha jutunk is valaminek tudomására, az másutt már ódonságnak mondatik, színház vagy bálban mindig nem lehetünk, szinte jól esik egy kis szellemi surlódás.

A január 29-i gyűlés hallatlan népes volt; forradalom óta oly meleg részvét, annyi ünnepélyes magyar öltözék mindössze sem mutatkozott. A vidámság és kedély pirosította arcok szintén szembetűnők valának, igazgatónak a legnagyobb szótöbbséggel gr. Lázár Miklós választotta meg, a megválasztás közörmel fogadtatott, a megválasztott pedig harsány éljenkiáltással üdvözöltetett. A mai gyűlésen minden más hivatalnok — ez esetben nem esvén választás alá — előbbi állásában megerősítetett. Az együletet illető kérdések higgadt kedély és hangulattal hányatván és állapítatván meg: az akademia palotájának ügye sem mene feledésbe, együletünk a kérdés minél gyorsabb és minél fényesebb megoldására 1000 fttal kívánt hódolni azon megjegyzéssel, hogy az ügy előmozdítására évenként 200 fttal járuland 5 éven át, az első évi járulékot pedig, vagyis 200 forintot, az ajánlati kísérő levéllel azonnal felküldeni határozta. Engedje az ég, annyira gyarapodjék a részvét, hogy egy pár tavasz mulva az említett palotát, vagy a dunasoron vagy legalább az ugyis áruba bocsátott harmincadi téren lássuk fölmagasodni. Az ügy szentsége, a vállalat nagyszerűsége, a nemzet büszkesége ugy sem engedhetné meg, hogy ily nevezetes épület valamely zugba dugassék.

A kolosvári kisegítő pénztár-egylet f. h. 22-én közgyűlést tartván, az elnöki jelentésből érdekesnek tartom a következőket ide igtatni: A jelenlegi tagok száma 647. a lefolyt évben szaporodott 277-el. A tagok betétele 1858 végével volt: 10,664 ft. 69 kr. — ez 21,623 ft. 39 kr-ra szaporodván, tesz összesen 32,033 ft. 6 krt.

A forgalmat illetőleg azon valóban meglepő eredményt mulathatjuk föl, hogy üzleti tőkénket majdnem négyszer forgatván meg 800 tagnak összesen 101,904 ft. 50 krt. kölcsönözénk ki. A betételek kamatai 6%, kamatban 1025 ft. 55 krt. tevén, miután ebből a mult közgyűlés határozata szerint a küldnöki díj levonandó, mely összesen 209 ft. 43 krt tett, a fönmaradt 816 ft. 12 kr. a tagok javára lön átírva. A kezelési költségek levonása után marad az intézetnek tartalék-tőkéül 1420 ft. 32½ kr., ebből készpénz 1275 ft. 80½ kr., ingóságban 145 ft. 2 kr.

Részt vesz, iparos: 306, kereskedő 81, földműves magánzó, hivatalnok 260. Az iparosok közt legszámosabbak a csizmások, ezek száma 62, szabó összesen 48, timár 14, cipész 13, mészáros 12, vendéglős 11.

A kolosvári piac így állt február elején; bécsi mérő s osztrák értékben: Tiszta buza 3 ft. 68 kr., elegyes buza 2 ft. 87 kr., rozs 1 ft. 40—45 kr., árpa 1 ft. 12—15 kr., zab 88—89 kr. törökbuza 1 ft. 50—60 kr., burgonya 90 kr.—1 ft., marhahus fontja 10 kr.

T Á R C A.

Egy bokor két virága.

(Történeti beszély.)

Irta Remellay Gusztáv.

(Folytatás.)

Omár és Mustafa évek óta a leggyöngédebb barátság-
gal viseltettek egymás iránt, — egy időben kerültek a csá-
szári apródok közé, s midőn Omár hazánkba, Mustafa pedig
Anatoliába küldetett, alig tudtak elválni egymástól, annyira
egybe voltak forrva sziveik, melyeknek baráti hevét nem hű-
tötte meg, sőt még forróbbá fejlesztette ki az egymástóli tá-
vollét.

Mustafa addig esengett nagybátyjának, a Szuliman ke-
gyét legfőbb mértékben bíró Mehmed seraskiernek (későbbi
nagyvezérnek) míg áttétetett hazánkba, hova a lehető legna-
gyobb gyorsasággal sietett, csakhogy minél előbb karjai közé
zárhassa szive testvérét, ki mitsem tudott a reá váró öröm-
ről, míg be nem toppant szobájába Mustafa.

Ajkaik majdnem öszveforrtak a hosszú és forró csókok
alatt, s a mint kibontakoztak egymás karjai közül, lementek a
kioszkba, hol soká beszélgettek az együtt töltött évekről,
volt apród-társaikról, és a harci-kalandokról, melyekben részt
vettek elválásuk óta, mert hazánkban csak kilenc hóval előbb
állt helyre a béke, és Ázsiában is hadat folytatott a padisah.

„Most már eleget beszélünk a multról, szólj végre
Szokoli, térjünk hát által a jelenre. — Mint tudom, Magyar-
ország kitünően gazdag a szép hölgyekben, szólj, hány földi
angyalt rejt falai közé háremed.“

„A mi ezt illeti barátom, — válaszolt Omár — a felől
azonnal meggyőződhetsz ön szemeiddel.“ A mint ezen sza-
vakat mondta a szolnoki bég, bús kifejezés ömlött el arcán,
és ajkairól sohaj tört ki, mit azonban nem vett észre
Szokoli.

„Mily beszéd ez? — szólta Mustafa erre, hisz bár mily
forró és benső barátság csatol is öszve két igaz hívőt, ilyes-
mit nem mondanak, sőt nem is mondhatnak egymásnak a
korán szent törvényei, s a fennálló ilmények miatt, mert
mindenki hölgyei oly kincsek, melyet atyján kívül egy férfi-
nak sem lehet látni.“

És ha én mégis azon hitben, hogy senkivel sem köz-
löd ezt, olyasmit tennék, mit szerinted tennem sem szabad,
kérdé Omár, visszautasítanád e kérésemet, melyet mint rend-
kívüli barátságom tanujelét intézek hozzád?

Nem biz én pájtás! felelt Szokoli, mert ismerve nemes
izléseidet, megvagyok győződve, hogy csupa gyönyörű an-
gyalokat fogok látni háremedben. Ezt véelve a legdörébb
ember lennék, ha visszautasítanám ajánlatodat. De Omár mi-
előtt elindulnának háremed felé, szabadjon egy észrevételt ten-
nem. Hátha szerelmes lesznek valamelyik hölgyedbe, s ba-
rátságod rendkívüli jeléül azt kívánom, hogy engedd át őt?
Szabad választhatást biztosítok előre! válaszolt kevésbé
mosolyogva Omár.

És egyet sem veszel ki? kérdé menés közben Szokoli.

Egyet sem! válaszolt a szolnoki bég.

Ez már még is sok, ez több mint emberi lemondás, —
gondolá Szokoli, és becsületére legyen mondvá, hogy feltette
magában, miként ha merő herik lesznek is Omár hölgyei, s
ő komolyan erőlteti, hogy válaszszon ki közülök egyet, még
sem él vissza barátja nagylelkűségével.

E közben a háremhez értek.

Itt a hátulsó ajtócskán fogunk belépni, mondá Omár,
és bevezette barátját a moslimek szentélyé szentélyébe.

Több szobán mentek keresztül, de valamennyi üres volt.
A földi angyalok alkalmasint együtt vannak, — gon-
dolá Szokoli, — mily meglepetés lesz reájuk nézve, ha kö-
zibük lépek Omárral.

Egy nagy terembe értek.

Nézz körül látsz-e itt hölgyeket? kérdé Omár.

Sajátszerű kérdés, hiszen ezen terem egészen üres.

Erre Omár félrevont egy függönyt, s a falon egy élet-
nagyságu hölgy alak, — szép festői mű lön láthatóvá.

Mustafa meglepetve bámulta a magyar köntösű hölgy
angyalilag szép arcát, és junói termetét.

Ah mily eszményi szépség! kiáltott fel Szokoli, nemde
ez kedvenc hölgyed képe. Félve, hogy megvakít kábitó
szépsége, ha azonnal élve látnám, előbb ábráját mutattad
meg. Ily szép hölgyet képzelni sem tudtam Omár. Oh ne
vezess hozzá, mert ha elevenen mosolyg felém ezen seraphi
arc, ha reám lövelik sugárait ezen szemek, örülésig bele-
szeretek is.

Nem vezethettek hozzá! válaszolt felsohajtva Szokoli,
mert ő nincs itt, — ha látni akarod, atyja házához kell men-
ned. És többi hölgyeimet sem mutathatom meg, mert háre-
mem üres, egy nő van csak benne, egy festett nő, ezen arc-
kép szivem egyetlen bálvány, elérhetlen csillagom, bir-
hatlan eszményem arcképe.

Mily regényt fogok hallani! kiáltott fel Szokoli.

Oly regényt Mustafa, mely éltem boldogságába került,
válaszolt Omár leirhatatlan bús és méla tekintettel nézvé
nehány percig az arcképre. Azután nagyot sohajtott, és el-
fedte a képet.

Kövess! szólta erre, — kimondhatlanul jól fog esni szen-
vedő szivemnek, ha baráti kebledbe önthetem sajnó fájalmát,
ha közölhetem véled a titkot, melyet eddig még senki
sem tud.

Mustafa Aga követte Omár béget. Ismét a kerti ki-
oszkba mentek.

II.

A sziv igazán csak egyszer szerethet.

Mint tudod, szólta Omár, miután letelepedtek a kereve-
teken, — a hatalmas padisah csak taval kötött békét Ferdin-
and királylyal. — Midőn Széchenre érkeztem, az ottani bég
éppen csatára készült az érsekújvári magyarokkal. Nékem
az jutott feladatul, hogy feltartóztassam a Balassa Ferenc
vezérlete alatt álló felső n grádi és honthi lovasokat.

Mivel igen sok dicséretet halottam Balassáról, igen ör-
vendtem, hogy éppen vele tűzhetek öszve először, mert tud-
tam, hogyha diadalt vívok ki fölötte, meglesz alapítva baj-
noki hirnevem hitsorsosink, sőt elleneink előtt is. És ha csa-
tát vesztek is vele küzdve, — gondolám, ez nem fog nagy
csorbát ejteni harcok becsületemen, mert őt oly jeles hős-
nek tartják az igazhívők, miként szintén hihetetlennek vélik,
hogy diadalmaskodni lehessen fölötte. *)

Mielőtt öszveütköztünk, buzdító szónoklatot intéztem lo-
vasainkhoz, kik hősen megállva a sarat, visszaverték a magya-
rok első rohamát. Hiszem hogy diadalmaskodtam volna a
hires bajnok fölött, ha végig vezényelhetem a csatát, de ép-
pen midőn a második rohamat tették Balassa huszárjai, egy
jól irányzott pisztoly golyó mellemet találta; egy másik pe-
dig lovamat terítette a földre.

Ezt látván embereim, holtnak vélték és futásnak ered-

*) Balassa István s Bálint a költő, a Mohácsnál elvérzett Ferenc fiai
voltak.

tek. — A seb miatt s mivel a földre esve megütöttem feje-
met, néhány percre elvesztettem eszméletemet. Mire ma-
gambhoz tértem egy magyar állt mellettem, ki észrevévén hogy
élek, fejemnek irányozta pisztolyát.

Nyomorult fickó! halottam e percben, — nem lesz ép
ellenség, kinek fegyvered irányozd — Lódulj a futó mos-
limek után, vagy ketté hasítom fejedet.

Nehogy magamra vonjam az ellen figyelmét, köz spahi
öltözetben mentem a csatába, s így nem gyanithatta bennem
Balassa, — mert ő volt a beszélő — a vezért. Így annál
inkább hatott reám a nyájas részvét, melylyel parancsot adott
két magyarnak, hogy vigyenek hátra azon helyre, hol
egyenlő gonddal ápolhatta, a magyar, és török sebesülteket.

Midőn visszatért az üldözésből és megtudta ki vagyok,
jobbát nyujtva így szól hozzám — nyelvünkön: *)

Levente! **) előbb mint ellenség álltunk szemközt egy-
mással, de most csak a szenvedő felebarátot látom benned,
én is járhattam volna úgy mint te, s az után a mit eddig fe-
lőled hallottam, bizton hiszem, hogy azon esetben te is csak
úgy bántál volna velem, mint én eddig bántam, és ezentul is
fogok véled bánni. Szekeret rendeltettem számodra, mely
Kékkő várba viend, hol oly ápolásban fogsz részesülni, mely-
nél jobbat Széchénben sem találhatnál. Váramban oly lé-
nyeket is lelsz, kik nem csak bajnoki híred után, hanem mint
költőt is ismérnek. Ugy úgy testvérem, Bálint kiszenvédely-
lyel foglalkozik a költészettel átfordította nyelvünkre néhány
költeményedet, melyeket egy fogoly moslimtól hallott. Le-
vente! hízkelkedés nélkül mondom, költeményeid igen szépek,
s meglehetsz győződve, hogy testvérem fordítása is sikerült.
Kár, hogy nem érted szép nyelvünket, de azért élvezet lesz
reád nézve, ha hallani fogod, mily bájjal és kedvvel éneklik
verseidet nővéreim s hölgy rokonaim.

Dalia! ***) — válaszoltam erre, — igaz nem beszé-
lem ugyan még folyékonyan hazád szép nyelvét, de értem,
sőt törve ki is tudom rajta fejezni gondolataimat, ****) s
így annyira megörvendeztet az a mit mondtál, hogy szintén
nem érzem sebecim fájdalomát. Fölötte nagy megiszteltetés-
nek tartom, hogy mint bajnok és költő egyiránt híres test-
véred figyelmére méltatta verseimet és örömem még nagyobb
a miatt, hogy nővéred és hölgy rokonaid éneklik költeményei-
met. Mint tudod mi moslimek nem közelíthetünk a hől-
gyekhez, ha nem sajátink, s így, habár hazám hölgyei ének-
lik is verseimet, még nem volt alkalmam azt hallhatni. Kép-
zelheted tehát mennyire örvendek annak, hogy legelőször is
előkelő magyar hölgyek szép ajkairól hallhatom verseim
dallamát.

A kelet hölgyei közt, mint hallottam, sok rendkívül kel-
lemes és szép hanggal bír, szólt erre Balassa, — de alig hi-
szem, hogy sok lenne közülök ki oly gyönyörűen tudna éne-
kelti, mint Kékkővárban lévő nőrokonaim egyike . . . y
Jolan ****) hidd bár mily bájjalok lgyenek is édentek hu-
rijai, ő köztük is a legszebbek között tündöklenék.

Mióta Balassa ezen szavait hallottam! folytatá mélyen
sőhajtvá Onár bég, oly sajátzerü érzemény lepte meg sze-
vemet, melyről nem tudtam magamnak számot adni. A ma-
gyar levente három hölgyről szólt, de midőn képzetem elej-
bém varázsolta a jelenetet, mikor találkozni fogok a ké-
kői delnökkel, az a lelki szemeim elébe állított alakok egyi-
két, sokkal szebben és igazdebben tüntette elő, mint a más
kettőt. Szívem hevesebben kezdett dobogni, midőn elme-
rengtem e szép ábrányba, s a mint tovább gyönyörködtem

*) Mint Balassa Ferenc, mint Bálint beszélték a török nyelvet.

***) Igy címezték a magyarok az előbbkelő ifjakat.

****) Ez volt a magyar főnemes ifjak címe.

*****) Szolimán már jóval a mohácsi csata előtt magyar nyelvtanszéket
állított a Mustafa mecset mellett iskolában s így mire elfoglalta
hazánk nagy részét, több moslim beszélte nyelvünket.

*****) A család melyből Jolan származott, maiglan is virágozván, neve
helyett elég legyen az . . . y helyette.

ezen tünde képben úgy tetszett, mintha füleimben hallanám
csengeni gyönyörű hangját. — Mig a más két alak, mint a
hajnali köd, a felkelő nap sugárai elől enyészett el, az ő báj-
alakja folyvást előttem lebegett, percről percre csengőbben
véltém hallani serafi dalát.

(Folytatatik.)

Heti szemle.

— A zombori egyesült szerb-magyar olvasókör, sors-
játékot fog rendezni a helybeli városi kórház javára.

— Botka Mihály kalocsa-érsekmegyei címzetes kanonok
és hegyesi plébánus, több év óta létező 200 forintos alapít-
ványát még 200-al gyarapította a végre, hogy annak kamat-
jaiból a szűkölködő hegyesi gyermekeknek iskolai könyvek
vétessenek.

— Elméleti s gyakorlati magyar zene-
könyv. Széni Gusztáv ily című zeneirodalmi művet dol-
gozott ki: „Elméleti s gyakorlati magyar zenekönyv.“ —
Az elméleti részei: 1) Keleti zene, zenészet. 2) Magyar zene
rendszeres fejleszthetési módja. Függelékek: a) A magyar
lantos zenéről. b) a magyarországi egyházi zenéről. 3) Köl-
tészeti s zenészeti magyar mértéktan. 4) General-Bass ele-
mei. 5) Utasítás éneklés-danolásbani tanításra elemi két fo-
lyam. 6) Zene, zenészet történelmének vázlata. Mindezen
részek illusztrációjára s magyarázatára ezer s néhány száz pél-
dák szolgálnak. — A gyakorlat részei: 1) A magyar zene
rendszerének alapjául szolgáló magyar nemzeti dalok gyűj-
teménye, mintegy 300 darab, énekhangra zongora-kisérettel
ellátva; azonban énekhang nélkül is csupán zongorán is játsz-
hatók. E dalok közt foglaltatvák e mű írója által megfejtett.
Tinódi Sebestyén hátrahagyott műveiből 15 dal; továbbá a
16-ik század közepe tájából szintén az író által megfejtett
ugynevezetett „Szózatok“ Tárjai, — Sztáray — Tinódi, —
s más névtelenektől. E szózatok négy hangu vegyes karra
alkalmazvák; azonban zongorán is játszhatók egy ének-hang-
gal, vagy a nélkül is. 2) Szabálytalan magyar dalok. 3)
Népdalok színvonalán felül álló magyar nemzeti dalok.

(M. S.)

— (Magyar dráma orosz nyelven.) Kisfaludy
Sándor „Hunyadi János“ című drámáját egyik legjelesebb
orosz költő neje, ki született magyar; orosz nyelvre fordít-
totta. A jeles honleány irodalmunk több kitünő művének
átfordítását is igéri.

(M. S.)

(Riegel mérnök) György Abrányban Debrecen
mellett egy a „P. L.“ szerkesztőségéhez intézett levélben
„külföldön szerzett több éves elméleti és gyakorlati ismeret-
teit“ a magyar akadémia palotája építési bizottmányának ren-
delkezésére ajánlja, „s minden az épülethez szükséges ter-
ve“ dijnélküli elkészítését igéri.

— A „Hunok harca“ című nagyszerű acélmetszeti
kép, melyet a néhai „Szépirodalmi Közlöny“ szerkesztője
előfizetőinek ígért, végre megérkezett s szétküldetése már
megkezdődött. Az előfizetők a hoszu várakozásért dús kár-
pótlást nyernek a gyönyörű képben.

— Ismert nevű mantuai tanár Helfy Ignáctól, ki iro-
dalmunk sok szép virágát ültetvé át Olaszhon szelid éghajlata
alá — egy 254 lapnyi beszélygyűjtemény jelent meg, mely-
nek címét „Mindenféle és semmi“ a Hölgyfutár egy iparko-
dik kimagyarázni, hogy van benne mindenféle modoru
elbeszélés, és s emmi unalmas. — Ára 1 ft.

— A gyűjteményes munkák kiadásával nagy érdeme-
ket szerzett Hartleben K. Adolf ismét egy új szép vállalatot
indított meg, értjük az Olvasó-Tárt, mely a legujabb külföldi
regények és utirajzok gyűjteményét fogja képezni. Eddigélé
ezen olvasótárból a 6 első füzet jelent meg, tartalmazván

Dumas Sándornak következő munkájának: „Utazás a Kaukaszban 1858-1859,“ első három kötetét. Az egykori „külföldi regénytár“ a maga nemében igen jeles vállalat volt, és miután az események azt is félbeszakasztották, valóban érezhető volt azon hiány, mely napról napra gyarapodó magyar olvasó közönségünk szükségeiben támadt, mert mennyiség tekintetében már nem igen volt kielégíthető. Megjelenik az olvasó tárból hetenkint egy-egy 8-10 ivnyi kötet, melynek ára 50 kr. o. é. füzetenkint (4-5 iv) 25 kr. A körülbelül 100 ivre menő 12 kötet három hó alatt az olvasó kezei közt leend, miből láthatja a tisztelt közönség, hogy ezen vállalat olcsóság, szép kiállítás és pontos megjelenés tekintetében minden igényeknek megfelel. Még csak azon óhajításunkat fejezzük ki ez alkalommal, hogy a fordítandó és kiadandó regények megválasztásánál több figyelem fordítassék az angol mintsem a francia irodalomra.

— Az „Aradi Híradó“ f. hó elejétől fogva megszünt lenni, mert előfizetőinek számát 200-ra sem vihette fel. Valóban, ezért mi nem vádolhatjuk az aradi közönséget, mert e lap valóban lényeges bajokban gyengélkedett. Reményljük, hogy előbb utóbb Arad is megfogja mutatni, hogy magyar lapot el tud tartani, ha ez a méltányos igényeknek megfelel.

— Bukarestben magyar lap van keletkezében, mely az ottani számos magyarságnál hihetőleg nagy pártolással fog találkozni. Tudunkra ez az első külföldön megjelenendő magyar hirlap.

— Seiler Ferenc pesti órás (boltja a barátok terén van) a P. Lloyd szerkesztőségénél kijelentette, hogy a magyar akadémia palotájához egy toronyóra készítésével akar hozzájárulni.

Temesvári újdonságok.

* Az irgalmas barátok zárdájában Kukus, csehországi helységben vászonra festett kép látható, mely két, felette ősrégi kinézésű személyt, egy férfit és egy asszonyt mutat. A képen következő szöveg olvasható német nyelven: Jonas Rovin, 172 éves, és felesége Sara 164 éves, görög vallásúak, házasságban élnek egymással 147 év óta, mindkettő született és lakik Kodo-ban, a temesvári Bánságnak karánsebesi kerületében. Valóságos gyermekei voltak két fiú és két leány, kik még életben vannak; a legfiatalabbik fiú körülbelül 116 esztendő, és ez két kisuokával bir, kik közül az egyik 35, a másik 27 esztendő. Lefestve 1728. évi auguszt 25-én. Életben volt még 1731-ik esztendőben. Sok évig ezen kép porban hevert a padláson, míg a helység lelkésze P. Skalitzky ur azt ott feltalálta, és napvilágra hozta. — Ezen hirecskét a bécsi Morgenpost f. e. február 5-én kiadott 36. száma és a Pester Lloyd után közölvén, ezt nem csak azért találjuk érdekesnek, mert bánsági emberekre vonatkozik, hanem mert — miként alkalmasint keveseknek van arról tudomása — ezen fenebbi képnél egy régi rézmetszvényes hasonmása a temesvári irgalmas barátok folyosóján is látható. — A Kodo-nak irt helynév annyira ellehet ferditve, hogy mi azt sem Kobabinszkyban sem Lipszkyben fel nem találjuk; Kádár vagy Kokoda már fekvésüknél fogva sem tartozhattak a karánsebesi kerülethez.

* Egy bánsági bányatársulatnak Temesvárott lakó ügynöke a minap oly szerencsétlenül járt, hogy míg a Józsefvárosból a belvárba kocsin indult volna, egy rábizott csomagot 50,000 forintnyi részint készpénzben, részint értékpapírban levő tartalmával elvesztett. Nem használt a fáklyavilágnál elővett keresés, hanem aztán előkerült egy becsületes kocsi, ki a megkárosultnak visszahozta az ép csomagot, a miért is egy száz forintos bankóval jutalmaztatott.

* Több izben panaszt hallottunk már az ellen emelni, hogy a Bega csatornán esztendőnként munkába vett javítások, a kereskedelmi forgalmat akadályozzák; mert ezek miatt

éppen tavasz idején záratik el a csatorna, a midőn Temesvárnak és a Bánságnak kiviteli kereskedése kezdődik, sőt legjobb folyamatban van. Míg e részben bővebben kifejthetők nézeteinket, kérdezzük, vajjon nem lehetne-e az említett igazításokat június közepe óta szeptember közepeig elővenni? Akkor a nyári szárazság miatt a csatorna különben is sekély szokott lenni, azonkívül pedig az aratás is másfelé veszi igénybe az embereket. Szeptember közepe előtt nem igen szokott az uj gabona forgalomba jönni.

*** Színházunkban kedden 14-én „Narciss“ adatott, Brachvogel drámája, melyben Bandmann ur a címszerepben művészi felfogású színészül tüntette ki magát. Bandmann ur — ki születésére nézve éjszakamerikai, és csak 15 hónap óta tartózkodik Európában, — a pesti német színházhoz szerződött, a mit mi eléggé önzök vagyunk sajnálni. Schiller klasszikus darabjaiban, mondják, Bandmann ur még inkább jeleskedik. Csütörtökön „Szerelmes Ördög“ című ballet adatott. Aranyváry Emilia k. a szakmájában oly kedves tünémény, hogy képessége iránt mindig elismeréssel viseltetünk. De mi haszna, midőn ő egyedül nem képezhet balletet, valamint egy énekes nem lehet énekkar. Szombaton a „Próféta“ került színre, mint a színlap hirdeté, ez idényben csak ez egyszer, Kaiser Ernstné asszonyság és Jekelfalusy ur utolsó fellépte mellett. Annak dacára a páholyok jóformán üresek voltak — ugy látszik, az azon estén rendezett táncvigalom miatt. Az előadást illetőleg, Kaiser Ernstné asszonyság leginkább a második felvonásban ragadta el a közönséget élénk tapsokra, és a különben nem az ő hangminőségének megfelelő szerepet méltánylandó, sőt művészi bizottsággal éneklé. Jekelfalusy ur dicséretére ezuttal igen sokat kellene mondanunk, legyen azonban elég annyi, hogy még mielőtt e sorok írásához fogtunk volna, már a színhelyen hallottuk őt a legjobb művészekkel összehasonlítani, kiket e szerepben ismerünk. Jekelfalusy ur tökéletesen kiérdemelte a mai számos kihívásokat, de a mellett még számosabb hallgatókat is hangjának nagy kellemé, énekének művészi szépsége, játékának jellemzetessége miatt. A többiek közül csak Reichmann ur (Jonas) érdemel megemlítést. A korcsolyatánc jól sikerült. A díszmenetek rendezéséhez azonban nem értenek az illetők; tapasztaltuk ezt nem csak ma, hanem a Zsidóhölgy előadásainál is következetesen.

* Hetivásári árak febr. 17-én Buzs legjobb 4 ft. 75 kr., középszerű 4 ft. 55 kr., legcsekélyebb 4 ft. 30 kr. — Kétszeres nem fordult elő. — Rozs 3 ft. — Arpa 2 ft. 10 Zab 1 ft. 60 kr. — Tengeri 2 ft. 75 kr. mérőnkint. — Széna 2 ft. 50 kr., Szalma 1 ft. 20 kr. mázsánkint a. é.

Távirati tudósítás Lugosról február 20-áról. Ma éjjel a lugosi hengermalom földig leégett. A kár igen nagy. Biztosítva volt 55,000 forinttal.

A „Delejtű“ szerkesztőségénél következő adakozások történetek a magyar akadémia palotájára.

	ft. kr.		ft. kr.
Di Fontana d'Angioliai		Áltétel	3620 —
báró Lo Presti Lajos		Rogulits Demeter . . .	10 —
magánkötelezvényb.	2000 —	Bobdai Gyertyánffy L.	10 —
Rudnai Nicolits Sánd.		Daniel Pál	10 —
magánkötelezvényb.	1000 —	Králik János	5 —
Hodonyi Manassy Szil.		Wittlin Géza, orvos	
magánkötelezvényb.	150 —	Kétfélen	2 —
Németi Damaszkin J.		Bock Dávid	5 —
magánkötelezvényb.	150 —	Schmidt Ján., orvos .	3 —
Báró Duka István ma-		Weszelovszky Gábor .	1 —
gánkötelezvényben	150 —	A temesvári vas-	
Váradiai Baich Milos	50 —	pályai tisztviselő:	
Dezsán Achill, buko-		Hanzély Ferenc. . . .	1 —
vetzi földbirtokos . .	100 —	Kas K., cs. k. postatiszt	1 —
Lindmayer Mátyás . .	20 —	Schild Gy., cs. k. postat.	1 —
Összesen	3620 —	Összesen	3669 —

Áttétel 3669		Áttétel 3738		Áttétel 3782		Áttétel 3817 80	
ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Krausz György	2 50	Dervodalin J., irnok	2 —	Bonisch W., hely-elölj.	1 —	Klukkovits J., jegyző	1 —
Gross M. Hugo	2 —	Nenkov Bona, aljegyző	1 —	Schmitz Gy., választm. tag	5 —	A varjasi egyesült céh	3 —
Winkovic N.	1 —	Body Gy., nyug. esperes	1 —	Palmer J., pénztárnok	50	Ivkovits P., g. n. e. pléb.	1 —
Stiasny Eduard	2 —	Pazarlia F., birtokos	3 —	Lehnert Z., helys. tanács	50	Zsupunsky Jova, bíró	1 —
Hák Ferenc	2 —	Török János, gyámsági	—	Lindner Ant., „ „	50	Zillich Ján., pénztárnok	1 —
Regenhart Nándor	2 —	számtudó ülnök	5 —	Antony J., választm. tag	50	Czoczin Janaty, eskütt,	— 50
Büttner Hermann	5 —	Csomin Jakab, gyámatya	1 —	Lindner And., vál. tag	50	Milovanov János, esk.	— 50
Clement Antal	2 —	Veres Fer., gyógyszerész	2 —	Schmitz A., vál. tag	50	Pfeifauf József, eskütt	— 20
Pollaczek Sámuel	2 —	Szekeres J. gyógyszer.-seg.	1 —	Kehrer J., földbirtokos	1 —	Herbek Eberhard, esk.	— 50
Halter F.	1 —	P. Fábian Csulics, pléb.	1 —	Horváth J., erdész	3 —	Kelemen Simon	— 50
Stielly Gyula, mérnök	3 —	P. Kissanek Joach., vicarius	1 —	Stahl János	— 30	Reb Lajos	— 50
Franzl János	5 —	Seide A., nyug. polg. mest.	1 —	Repeckzy Fer., mérnök	3 —	Schnur János	— 20
Knoblich N.	1 —	Begov A., közs. képv.	2 —	Repeckzy Ferencnö	2 —	Arszin Mia	— 30
Charle N.	1 —	Csikarov Seb., közs. képv.	1 —	Jánosy J., postamester	1 —	Atyimov Jasa	— 20
Loóg N.	1 —	Dermencsin J., közs. képv.	1 —	Bertram P., főtanító	1 —	Roszity Mia	— 30
Bauer	— 50	Spitzka Fr., közs. képv.	1 —	Oppenheim Salamon	— 50	Peity Atya	— 20
Gáál	1 —	Koszorits J., közs. képv.	1 —	Neuman és Weisz, keresk.	4 —	Nedelkovits Todor	— 20
Balogh Gyula	2 —	Titzter Justin, közs. képv.	1 —	Abfall K., káplán	1 —	Pilhoffer F. jegyzősegéd	1 —
Barcal	2 —	Augustinov J., közs. képv.	5 —	Biedl J., kereskedő	1 —	Kondorai M., közs. orvos	2 —
Miller C.	2 —	Reimholz Gy., tanító	1 —	Kalmár Antal, jegyző	2 —	Györgyevits Eleonora,	
Gruber N.	1 —	Semcha Jakab, tanító	1 —	Kalmár Aranka	3 —	községi bába	1 —
Beiling	1 —	Glas Ferenc, tanító	1 —	Kalmár Antal	1 —	Huber Mátyás, tanító	1 —
Erber Károly	1 —	Ticzter Antal, polgár	1 —	Kalmár Aurel	1 —	Tenner A. haszonbérelő	2 —
Jirsch	2 —	Sipos Gy., nyug. pléb.	2 —	Varjasról:		Czillich János	1 —
Dr. Bécsy Gedeon, orvos	2 —	Löffler Adolf	1 —	Krakker Gy., plébánus	2 —	Összesen	3836 10
Vingáról.		Klein Moór	1 —	Összesen	3817 80		
Veres A., ügyvéd	5 —	Neuhold János	1 —	Cserny Márk, irnok egy darab magyar aranyat.			
Reimholz J., polgármester	5 —	Horváth Antal	1 —	A Delejtű 7-ik számában kimutatott		4372 85	
Thodorovits Márk, birtokos	5 —	Boszilkov József, ellenőr	1 —	kral együtt		8208 95	
Thodorovits Máté „	5 —	Radeczky János	1 —	három arany és egy tallér.			
Moga F., pénztárnok	1 —	N.-Szent-Péterről:					
Pavlakovits M., ellenőr	1 —	Uhlelay Bernard, esperes	1 —				
Összesen	3738 —	Összesen	3782 —				

H I R D I E T N E S E K .

2. sz.

Két fiatal egyén

3-3

ki a magyar és német írásban jártas

Bandl testvérek

magyar biztosítási főügynöksége irodájában mint gyakornok találhat alkalmazást.

Iroda: Temesvárott, Józsefkülváros.

3. sz.

Dr. Bécsi Gedeon,

(3-3)

gyógy- és sebésztudor, a szülészet és szemgyógyászat mestere, műorvos,

volt cs. kir. főorvos, jelenleg a cs. k. állami vasúttársaság orvosa, lakik helyben Józsefkülvárosban, vadember-utca 64. számú házban. Rendel naponként délutáni 2-4 órakor, szegényeknek ingyen.

Előfizetési felhívás

„VÁLSÁGOS NAPOK“

című regényre.

A regény, két nagy kötet, már sajtó alatt van, és f. é. április elején okvetlenül szét fog küldetni; az előfizetések tehát legfőlegb március 15-ig váratnak. Előfizetési díj a szépen kiállítandó két kötetért, füzve, postai szétküldéssel: **2 ujforint**; bolti ára nagyobb leend. A tisztelt előfizetők névsorozata a műhöz csatoltatik. Gyűjtők tiz előfizető után tisztelt példányt nyernek. Az előfizetési leveleket ilyen cím alatt kérem beküldeni: Előfizetési pénz, Emilia „Válságos napok“ című regényére, Engel és Mandello nyomdatulajdonosokhoz Pesten.

Emilia.